

1. Sammanfattning

Enligt 29 § andra stycket djurskyddsförordningen (1988:539) är avel med sådan inriktning att den kan medföra lidande för djuren förbjuden. De djurförsöksetiska nämnderna har dock en möjlighet att medge undantag från detta förbud enligt 49 a § djurskyddsförordningen. Sålunda föreligger redan i dag en möjlighet till godkännande av djurförsöksetisk nämnd av avel med sådan inriktning att den kan medföra lidande om aveln är en del av försöket. Bestämmelsen om godkännande av djurförsöksetisk nämnd har dock tillämpats i varierande utsträckning och det bör därför dels förtydligas att ett godkännande av sådan avel ska göras genom en prövning från etisk synpunkt, dels tas fram vissa bedömningskriterier för att underlätta nämndens prövning.

För att bistå Djurskyddsmyndigheten i utredningen av uppdraget har det funnits en referensgrupp som bl.a. bestått av representanter med särskild kunskap inom djurförsök och avel. Djurskyddsmyndigheten har också anordnat en hearing dit företrädare för forskning, industrin, berörda forskningsråd samt regionala och lokala tillsynsmyndigheter, övriga berörda myndigheter samt djurskyddsorganisationer var inbjudna. Härutöver har en enkätundersökning genomförts för att försöka kartlägga omfattningen av sådan avel med försöksdjur som eventuellt kan medföra ett lidande.

De åtgärder som Djurskyddsmyndigheten föreslår består främst i införandet av en ny bestämmelse i djurskyddslagen (1988:534) som ska reglera den etiska prövningen av all avel som sannolikt kan medföra lidande för djuren samt en ändring av den nuvarande bestämmelsen i 29 § djurskyddsförordningen så att denna begränsas till vissa djurklasser. Vissa bedömningskriterier för att underlätta nämndernas prövning föreslås ingå i den föreslagna bestämmelsen i djurskyddslagen.

Efter synpunkter från referensgruppen föreslås att begreppet "sannolikt kan medföra lidande" används istället för "kan medföra lidande" då det senare begreppet anses för oprecist. Vidare föreslås att det i vissa situationer när aveln inte bedömts medföra något lidande men då djuren i efterhand visar tecken på lidande bör finnas en möjlighet att pröva aveln ur etisk synpunkt i efterhand. I sådana situationer bör ansökan och handläggningen av ärenden ske med skyndsamhet. Härutöver föreslås att utformningen av ansökningsblanketterna till nämnderna ses över.

De föreslagna åtgärderna syftar – vid sidan av att förtydliga regelverket och ge nämnderna vägledning vid sin prövning – till att säkerställa att de försöksdjur som ingår i avel får ett tydligare skydd.

Djurskyddsmyndigheten anser att ansvaret för att bedöma om aveln ska genomgå djurförsöksetisk prövning ska ligga hos den som ansvarar för aveln. Detta bör ske i samråd med försöksdjursveterinär och övrig försöksdjurspersonal.

Enligt Djurskyddsmyndigheten är det en fördel om prövningen av aveln sker i de befintliga regionala nämnderna där kännedom om forskningen och de lokala förhållandena redan finns.